

мають загальну підставу: етико-естетичну культуру і художню компоненту, реалізовану в стилі, манері і в русі кожного танцюриста, а також — характерні історичні та музичні ознаки. Відповідно, критерії художності, за якими глядач оцінює дію, що відбувається, побудовані і виходять також з даних основ.

Школи танців завжди були оплотом естетичної культури людини. І дуже важливо, щоб педагог, тренер, постановник різних фрагментів, номерів і програм відчував і розумів, що основним фактором розвитку бального танцю є саме особистий творчий внесок педагогу, його оригінальні ідеї. Еволюція хореографічної мови, процес пошуку нових засобів пластичної виразності — все це важливий атрибут розвитку будь-якої дисципліни. Додаткова складність сучасної ситуації в тому, що в середовищі педагогів та тренерів бального танцю немає чіткого уявлення про роль і місце їх професії в суспільстві. Не вирішено питання підготовки кадрового складу для всіх напрямів бальної хореографії. Найчастіше це більш-менш талановиті виконавці-практики, які пройшли відмінну виконавську школу, але відчують брак балетмейстерських навичок, загальної художньої культури, знань з деяких спеціальних предметів: історії культури, мистецтва балетмейстера, аналізу музичних творів, методики роботи з хореографічним колективом тощо. Безумовно, не вистачає знань і запозичення методів і методики, напрацьованих десятиліттями в класичному, народному танці. Це, звичайно ж, впливає на якість викладання в бальному танці. У цій ситуації бальний танець зазнає певних змін — виникають негативні тенденції, які можна побороти уважним вивченням історії бального танцю, шанобливим ставленням до його витоків і традицій, а також розумінням його естетичної суті і цінності. Не можна забувати, що бальний танець у будь-якому вираженні — це передусім танцювальне мистецтво.

Нині ряд кафедр у вищих навчальних закладах України готує фахівців з різних напрямів хореографічного мистецтва. Факультет хореографічного мистецтва Харківської державної академії культури в цьому відношенні — лідер. Тут система підготовки вчителів танців налагоджена, відрізняється багаторічним досвідом, програми навчання націлені на виховання високоосвічених фахівців у сфері хореографії загалом і бальної хореографії зокрема. Але не можна забувати, що нині обов'язково слід враховувати сучасний стан напрямів бальної хореографії та відповідально підходити до складання й удосконалення навчальних програм і предметів.

І. І. Макарова

**ВИКЛАДАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ**

І. І. Makarova

**TEACHING CHOREOGRAPHIC DISCIPLINES
IN DISTANCE LEARNING: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES**

Дистанційне навчання — новий освітній досвід, що раніше використовувався лише для отримання додаткової освіти в Україні, а за останній рік в умовах надзвичайної ситуації отримав ключові позиції в загальному педагогічному середовищі. Інтерактивна взаємодія учнів і викладачів є невіддільною і

обов'язковою частиною сучасного світу під час отримання якісної освіти на всіх рівнях, що зумовлено гострою необхідністю.

У хореографічному мистецтві традиційною є форма передавання інформації від викладача до учня, яка оснований на демонстрації невербального матеріалу з поясненням нюансів та своєчасним виправленням помилок при виконанні того чи іншого руху. З огляду на специфіку викладання хореографічних навчальних дисциплін, дистанційні освітні програми не можуть бути реалізовані в повному обсязі. Тому основним завданням інформатизації навчання є створення як для викладачів, так і для студентів сприятливих умов для вільного доступу до культурної, навчальної і наукової інформації.

З огляду на ці фактори, лише декілька видів сучасного візуального подання матеріалу відповідають вимогам при дистанційному вивченні хореографічних дисциплін, а саме: прямі трансляції, кейс-уроки, конференції онлайн. Ці порівняно нові методи навчання мають свої переваги та недоліки, на які треба зважати при плануванні щодо викладання хореографічних дисциплін.

Прямі трансляції — один із найпростіших у підключенні видів дистанційного навчання, доступний у багатьох соціальних мережах (Instagram, Facebook тощо). Переваги: просте підключення; легке відстеження відвідувань; не потрібно встановлювати додаткові програми; можливість займатися за розкладом. Недоліки: викладач не контролює, що робить учень; робота лише по системі «роби як я»; обов'язкова реєстрація в соцмережах; робота не в парі з викладачем; потрібен стабільний інтернет-зв'язок.

Кейс-уроки — підготовлені заздалегідь різного роду завдання (навчальне відео, тести, лекції тощо). Слід зазначити, що в умовах дистанційного навчання контроль виконання домашнього завдання з хореографічних дисциплін здійснюється за допомогою запису відео і є одним з найбільш поширених і практико-орієнтованих методів. Кейс-уроки можна використовувати як додаткові завдання, так і основні. Перевага таких уроків у тому, що учні можуть виконувати їх в будь-який зручний час; можливість перевіряти виконання завдань; не залежить від стабільності і швидкості Інтернету. Недоліки: підготовка, виконання та перевірка уроків займають дуже багато часу у всіх; відсутня можливість робити зауваження і виправлення в реальному часі.

Онлайн-конференції (Moodle, Zoom та ін.) — можливість проводити заняття в режимі реального часу. Значною відмінністю від інших видів дистанційного навчання є моментальний зворотний зв'язок у момент виконання завдання, що створює атмосферу уроку, максимально наближену до оригінальної. Переваги: програму можна встановити на комп'ютер, планшет і смартфон; можливість виправляти помилки у вихованців на уроці; можливість бачити і спілкуватися з групою учнів у режимі реального часу; заняття за розкладом. Недоліки: необхідна установка програми та реєстрація; вивчення програми для конференцій; можливо зависання відеотрансляції, відставання звуку; можливо погана якість відео або аудіопередачі; переривання уроку через програмні або мережеві помилки.

Слід зазначити, що важливою умовою для ефективного віддаленого навчання хореографічних дисциплін є усвідомлений підхід учнів до професійної освіти та самоосвіти. А ефективність застосування форм віддаленого навчання безпосередньо залежить від технічних засобів — наявності персонального

комп'ютера і доступу в Інтернет; швидкості передавання даних, освітленості та умов приміщень, розміщення пристроїв відеозйомки. Безсумнівно, дистанційне навчання відіграє все більшу роль у модернізації і вдосконаленні української освіти, та можна стверджувати, що перераховані форми дистанційного навчання можуть існувати в системі професійного хореографічного навчання при форс-мажорних обставинах, але не можуть бути реалізовані в повному обсязі.

Таким чином, виникає необхідність додаткових досліджень і розробок у цій галузі для більш ефективного навчання. Усі матеріали повинні бути систематизовані в порядку послідовного їх засвоєння з урахуванням хореографічної логіки та подання навчальних і творчих завдань.

Д. С. Петров

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ СУЧАСНОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

D. S. Petrov

MODERN TENDENCIES OF PEDAGOGICAL CONDITIONS OF TRAINING THE TEACHERS-CHOREOGRAPHERS OF MODERN BALLROOM DANCES

Сучасні тенденції в хореографії закликають майбутнього педагога-хореографа навчатися та розвиватися в житті кожну хвилину. І йдеться не лише про рух. Саме в житті ми накопичуємо ті психологічні якості особи, які потім втілюємо і в тренувальному процесі, і в самому танці. Саме особливий психологічний настрій необхідний педагогу-хореографу як для ефективної роботи, так і для творчого стану – створення образу.

Психологічний клімат впливає і на емоційний стан, і сприйняття своєї роботи, на свободу м'язів, відчуття свого тіла, відчуття партнера, музичність, і, що головне, на образ, енергетику танцю.

Причинами відсутності належного творчого стану є: фізична втома, психологічна втома, незадоволеність собою. Відсутність творчого стану – один з важливих сучасних факторів, на які слід звертати увагу під час підготовки педагогів-хореографів, а також враховувати індивідуальності студентів – майбутніх педагогів хореографії.

Існують сім груп індивідуальностей, що повинні враховувати педагоги під час сучасного навчально-творчого процесу:

Прагнучі. Ці студенти вважають за краще соціалізувати більшість часу, оскільки це робить їх щасливими. Вони люблять навчатися, але потребують часу, щоб спілкуватися з іншими студентами. Вони не потребують оцінки своїх партнерів, але хочуть бути відзначеними. Вони є дуже чутливими до психологічного мікроклімату.

Наполегливі. Ці студенти вважають за краще наполегливо трудитися, щоб удосконалити себе. Вони досить цілеспрямовані, прагнуть бути кращими, ніж інші. Вони люблять займатися стільки, скільки вони зможуть. Вони не потребують оцінок своїх партнерів, але потребують співпраці, щоб поліпшити свої навички. Вони не чутливі до психологічного клімату. Партнери і викладачі повинні бути упевнені в тому, що подальші їх кроки мають привести до успіху.